

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ОЧИСТКИ ГАЗОВИХ ВИКИДІВ СОДОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Моїсеєв В.Ф., Манойло Є.В., Грубнік А.О., Баранов М.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Хімічні технології справляють негативний техногенний вплив на навколишнє природне середовище. Наприклад, у США закривалися деякі содові заводи за їх нездатності виконати висунуті законами вимоги до викидів, і значними фінансовими витратами на обробку відходів. У зв'язку з посиленням законодавства по охороні природи і раціональному використанню природних ресурсів, а також необхідністю загального підвищення ефективності содового виробництва виникає потреба в розробці нових технологічних рішень в процесі отримання соди, що забезпечують комплексне використання сировини та ефективну утилізацію промислових відходів.

Основою будь-якого виробництва є технологія. Саме від її ефективності залежать основні показники процесу виробництва як економічної діяльності. Тому основним напрямком вдосконалення виробництва соди є інтенсифікація технології та виробничого обладнання при урахуванні екологічних вимог і обмежень, а провідну роль, як в будь-якій сфері господарювання відіграють економічні показники, умови та вимоги. Таким чином, коло проблем, що стоять перед содовою промисловістю, що складається з таких масштабних об'єктів, якими є сучасні содові заводи, включає велике число важливих і складних задач, рішення яких неможливо без серйозного науково-методичного обґрунтування.

Основними джерелами газових викидів виробництва соди є процеси обпалу вапняку та теплоелектростанція, що знаходиться у складі підприємства. Не досягаються сучасні санітарні норми очистки газових викидів і від аміаку після процесу карбонізації амонізованого розсолу.

Окрім проблем екології, в технології виробництва кальцинованої соди великі капітальні витрати на обладнання. Велика матеріаломісткість обладнання технології кальцинованої соди у теперішній час стримує подальші темпи інтенсифікації виробництва. Проблема створення сучасних компактних апаратів для виробництва соди є актуальною як в основній технології, так і у технології очистки газових викидів.

У сучасному виробництві кальцинованої соди після процесу карбонізації газова фаза направляється у перший, а потім в другий промивач газів. Традиційний промисловий промивач газів колон-2 має 8 барботажних тарілок, діаметр 3 м, висота однієї царги 1,3 м та масу близько 120 т. Один промивач газів колон-2 (ПГКЛ-2) працює з однією колоною абсорбції аміаку і з'єднаний з нею послідовно по ходу рідини.

Великі капітальні витрати на абсорбцію аміаку у промивачі газів колон -2 говорять про те, що необхідно уважно розглядати закономірності процесу абсорбції аміаку низької концентрації та вдосконалювати цей процес.

Отже, для прискорення абсорбції аміаку потрібні апарати, що забезпечують максимальне значення коефіцієнта дифузії і мінімальну товщину плівки, як газу, так і рідини. Тому для інтенсифікації процесу абсорбції аміаку розсолу необхідна підвищена турбулізації газової фази і швидке оновлення поверхні контакту фаз.

Для содової промисловості назріла необхідність створення принципово нових компактних та високоефективних вихрових абсорберів, працездатних при високому відношенні L/Q та забезпечуючих не тільки інтенсифікацію процесів абсорбції газів, але й рішення важливіших екологічних проблем виробництва, що забезпечить екологічну безпеку підприємства.